

5 dienų maršrutas ir parkavimas

1 diena: Kopimas į Rysy (2501 m) – Karūnos deimantas

- **Atstumas:** ~19,5 km (pirmyn-atgal).
- **Bendras sukilimas:** ~1250 m.

Tai aukščiausia viršūnė, į kurią galima užlipti be gido iš Slovakijos pusės. Trasa reikalauja ištvermės, o viršūnėje laukia kvapą gniaužianti panorama į Lenkijos ir Slovakijos Tatus. Pakeliui praeisite aukščiausiai esančią kalnų trobelę *Chata pod Rysmi*.

Aikštelės koordinatės: 49.1258, 20.0750 (Parkovisko Popradské pleso – prie pat elektrinio traukinio stotelės).

- **Trasa:** Popradské pleso (TEŽ) → Popradské pleso → Žabie plesá → Chata pod Rysmi → Rysy (ir atgal).
- **Trukmė:** apie 7–8 val.
- **Patarimas:** Atvažiuokite iki 7:00 ryto, nes aikštelė greitai užsipildo.
- **Pradžia:** Nuo aikštelės (Popradské pleso TEŽ) iki pat Popradské pleso ežero ir šiek tiek už jo judate **MĚLYNA** trasa.
- **Posūkis į viršūnę:** Priėjus sankryžą „Nad Žabím potokom“, suksite į **RAUDONA** trasą (**GPS koordinatės:** 49.1589, 20.0664) . Ji ves pro trobelę (*Chata pod Rysmi*) iki pat Rysy viršūnės.

Atgal: Grįžtate tiksliai tuo pačiu keliu (**Raudona**, o nuo sankryžos – **Mėlyna**).

2 diena: Kriváň (2495 m) – Slovakijos simbolis

Kriváň yra kultinis slovakų kalnas su charakteringa, tarsi „nulinkusia“ viršūne. Lipimas status, uolėtas, o pabaigoje reikės šiek tiek pasinaudoti ir rankomis (ropojimas uolomis), tačiau grandinių čia nėra.

- **Atstumas:** ~12 km (pirmyn-atgal).
- **Bendras sukilimas:** ~1350 m.
- **Trasa:** Tri Studničky → Kriváň (atgal galima grįžti tuo pačiu keliu arba nusileisti link Jamské pleso ir Štrbské Pleso, bet grįžimui prie auto geriausia lipti ir leistis iš tos pačios vietos).
- **Trukmė:** apie 6–7 val.
- **Arčiausiai esanti stovėjimo aikštelė:** **Parkovisko Tri Studničky**. Nedidelė miško aikštelė tiesiai prie trasos pradžios.
- **Aikštelės koordinatės:** 49.1341, 19.9689 (Parkovisko Tri Studničky).
- **Pastaba:** Tai trumpesnė, bet pati stačiausia šios kelionės trasa. Sukilimas prasideda iškart vos išlipus iš automobilio.

- **Pradžia:** Iš aikštelės *Tri Studničky* pradžioje lipate **ŽALIA** trasa.
- **Posūkis į viršūnę:** Likus paskutiniam rimtam etapui iki viršūnės, sankryžoje „*Rázcestie pod Kriváňom*“ persirikiuosite į **MĚLYNA** trasą (**GPS koordinatės:** 49.1588, 20.0161). Ji uolomis nuves iki pat viršaus.
- **Atgal:** Grįžtate tuo pačiu keliu (**Mėlyna** žemyn iki sankryžos, tada **Žalia** iki auto).

3 diena: Žalasis ežeras (Chata pri Zelenom plese) – „Lengvesnė“ diena

Po dviejų sunkių viršūnių verta leisti kojoms pailsėti, bet neprarandant vaizdų grožio. Ši trasa veda per nuostabų slėnį iki vieno gražiausių Tatrų ežerų, apsupto vertikalių uolų sienų. Trobelėje prie ežero verda skaniausia guliašo sriuba.

- **Atstumas:** ~15,5 km (pirmyn-atgal).
- **Bendras sukilimas:** ~650 m.
 - **Trasa:** Biela Voda → Chata pri Zelenom plese (ir atgal).
 - **Trukmė:** apie 4–5 val.
 - **Arčiausiai esanti stovėjimo aikštelė: Parkovisko Biela Voda.** Ji yra prie pat pagrindinio kelio, tarp *Tatranská Lomnica* ir *Ždiar*.
 - **Aikštelės koordinatės:** 49.1878, 20.2922 (Parkovisko Biela Voda).
 - **Pastaba:** Takas platus, nuosekliai ir pamažu kylantis aukštyn, todėl po pirmų dviejų dienų kojoms tai bus puiki „atsigavimo“ trasa.

Visa trasa: Čia viskas labai paprasta. Nuo pat *Biela Voda* aikštelės iki pat ežero ir trobelės pirmyn ir atgal judate viena ir ta pačia **GELTONA** trasa. Pasiklysti neįmanoma.

4 diena: Téryho chata (2015 m) per Hrebienok

Ši trasa prasidės tiesiai iš jūsų „bazinio“ miestelio. Keliausite pro gražius krioklius (*Vodopády Studeného potoka*), pro istorinę *Zamkovského chata* iki aukštikalnių trobelės, esančios Penkių Spišo ežerų slėnyje. Paskutinis pakilimas status, bet vaizdai to verti.

- **Atstumas:** ~17,5 km (jei einate pėsčiomis nuo apačios).
- **Bendras sukilimas:** ~1010 m.
 - **Trasa:** Starý Smokovec → Hrebienok (galima pakilti funikulieriumi, kad sutaupytumėte laiko) → *Zamkovského chata* → Téryho chata.
 - **Trukmė:** apie 5–6 val. (vaikstant pėsčiomis nuo pat apačios).
 - **Arčiausiai esanti stovėjimo aikštelė: Parkovisko Starý Smokovec** (centrinė miestelio aikštelė prie geležinkelio stoties arba prie funikulieriaus). Kadangi gyvenate čia, automobilį galite palikti tiesiog prie savo viešbučio.
 - **Aikštelės koordinatės:** 49.1396, 20.2215 (Centrinė Starý Smokovec aikštelė prie geležinkelio stoties).

- **Patarimas:** Jei norite sutaupyti jėgų ir laiko, pirmąją atkarpą iki Hrebienok galite pakilti **funikulieriumi**. Tai trasą sutrumpins maždaug 5 km, o sukilimą sumažins 270 metrų.

Apie funikulierių - pastatę automobilį aikštelėje, tiesiog paėjėkite pagrindine pėsčiųjų alėja į viršų link kalno, pro „Grand Hotel Starý Smokovec“ viešbutį, ir iškart pamatysite modernų funikulieriaus stoties pastatą su bilietų kasomis. Funikulierius sezono metu kursuoja kas 30 minučių. Bilietus galima nusipirkti kasoje vietoje arba iš anksto internetu (gopass.travel), kas kartais leidžia šiek tiek sutaupyti ir išvengti eilių.

- **Pradžia:** Jei nuo *Starý Smokovec* iki *Hrebienok* kilsite pėsčiomis, einate **ŽALIA** trasa (jei kilsite funikulieriumi, šį etapą praleidžiate). Užlipus Žalia trasa iš miestelio iki Hrebienok kurorto zonos, persirikiuojate į Raudoną trasą (Tatrų magistralę). GPS koordinatės: 49.1587, 20.2248
- **Vidurinė dalis:** Nuo *Hrebienok* pro krioklius iki *Zamkovského chata* trobelės einate **RAUDONA** trasa (tai garsiakalbė Tatrų magistralė). Antroji sankryža: Rázcestie pri Zamkovského chate: Eidami miško taku pro Zamkovského kalnų trobelę, pamatysite rodykles. Čia suksite į kairę ir vėl grįšite į Žalią trasą, kuri kils gilyn į slėnį link *Téryho chata*. GPS koordinatės: 49.1685, 20.2163
- **Finišo tiesioji:** Ties *Zamkovského chata* sukatės į kairę ir į slėnį link *Téryho chata* kylate **ŽALIA** trasa.
- **Atgal:** Grįžtate atvirkštine tvarka (**Žalia** → **Raudona** → **Žalia** arba funikulierius).

5 diena: Bystrá lávka – Nuostabasis žiedinis maršrutas

Užuot lipę į dar vieną viršūnę, pereisite įspūdingą kalnų perėją. Trasa yra žiedinė, prasideda prie garsiojo Štrbské Pleso ežero, veda pro Skok krioklį, o pati perėja *Bystrá lávka* yra siauras plyšys uoloje, kur reikės pasinaudoti grandinėmis.

- **Atstumas:** ~15 km (visas žiedas).
- **Bendras sukilimas:** ~950 m.
- **Trasa:** Štrbské Pleso → Mlynická dolina → Vodopád Skok → Bystrá lávka → Furkotská dolina → Štrbské Pleso.
- **Trukmė:** apie 6–7 val.
- **Arčiausiai esanti stovėjimo aikštelė:** **Centrálne parkovisko Štrbské Pleso** (didelė daugiaaukštė arba atvira aikštelė prie stoties / ežero prieigų).
- **Aikštelės koordinatės:** 49.1206, 20.0669 (Centrálne parkovisko Štrbské Pleso – didelė pagrindinė aikštelė).
- **Pastaba:** Kadangi trasa žiedinė, geriausia **judėti prieš laikrodžio rodyklę**: pradėti Mlynická slėniu (pro Skok krioklį) aukštin link perėjos, o leistis žemyn Furkotská slėniu. Taip stačiausią vietą su grandinėmis lipsite į viršų, kas yra daug saugiau ir patogiau nei leistis.

- **Kopimas ir perėja:** Nuo *Štrbské Pleso* ežero į viršų pro Skok krioklį, per pačią *Bystrá lávka* perėją su grandinėmis ir žemyn kitu slėniu judate **GELTONA** trasa.
- **Grižimas:** Nusileidę geltona trasa iki sankryžos „*Rázcestie pod Soliskom*“ (prie pat slidinėjimo trasų), sukatės į **MĚLYNĄ** trasą **GPS koordinatės:** 49.1352, 20.0458, kuri jus parves atgal prie *Štrbské Pleso* ežero.

Patarimas: Kad kalnuose jaustumėtės visiškai ramiai, įsiteisinkite telefone nemokamą programėlę „**Mapy.cz**“ ir parsisiųskite Slovakijos regiono žemėlapių neprisijungus (offline). Ji idealiai rodo visas šias spalvotas Tatrų trasas ir jūsų GPS vietą realiu laiku net ten, kur nėra ryšio.

Logistikos suvestinė (Atstumai iš Lipová č. 263, 059 86 Nova Lesna, Slovakija)

Diena	Trasa / Tikslas	Aikštelės pavadinimas	Važiavimo laikas iš Nová Lesná
1	Rysy	Parkovisko Popradské pleso	~21 min.
2	Kriváň	Parkovisko Tri Studničky	~29 min.
3	Zelené pleso	Parkovisko Biela Voda	~13 min.
4	Téryho chata	Parkovisko Starý Smokovec	~6 min.
5	Bystrá lávka	Centrálne parkovisko Štrbské Pleso	~24 min.

Svarbūs patarimai kelionei automobiliu:

1. **Parkavimo bilietai:** Populiariausiose aikštelėse (Štrbské Pleso, Popradské pleso, Biela Voda) parkavimas kainuoja apie 6–10 € dienai. Sezono metu rekomenduojama atvykti anksti (iki 7:30 ryto), kitaip tiesiog nerasite laisvos vietos.

2. Suvestinė jūsų telefonui (išsaugoti)

Trasa	Kilometražas	Sukilimas	GPS į navigaciją
1. Rysy	19,5 km	1250 m	49.1258, 20.0750

Trasa	Kilometražas	Sukilimas	GPS į navigaciją
2. Kriváň	12,0 km	1350 m	49.1341, 19.9689
3. Zelené pleso	15,5 km	650 m	49.1878, 20.2922
4. Téryho chata	17,5 km	1010 m	49.1396, 20.2215
5. Bystrá lávka	15,0 km	950 m	49.1206, 20.0669

Štai tiksli situacija dėl mokamų kelių:

1. Vietiniai važiavimai (Iš Nová Lesná į visas 5 trsas)

Čia galite būti visiškai ramūs – **keliai yra 100% nemokami**.

- Visi jūsų maršrutai drieksis vadinamąja „Laisvės magistrale“ (kelias Nr. 537) ir vietiniais regioniniais keliais (Nr. 534, 540).
- Slovakijoje lengviesiems automobiliams mokami yra tik **greitkeliai (žymimi „D“ raide)** ir **greitojo eismo keliai (žymimi „R“ raide)**. Jūsų trasų maršrutuose jų tiesiog nėra.
- *Vienintelis išspėjimas*: Jei vakare sumanytumėte nuvažiuoti į už 8 km esantį Poprado miestą stambesniam apsipirkimui ar į vandens parką, navigacija jus gali netyčia nukreipti į Poprado greitkelio apvažiavimą (**D1**). Važiukite paprastu senuoju keliu (Nr. 534) ir į greitkelį neįsukite.

2. Atvykimas iš Lietuvos į Nová Lesná

Jei pasirinksite teisingą maršrutą, už kelius mokėti nereikės nė vienoje šalyje:

- **Lietuva**: Lengviesiems automobiliams keliai nemokami.
- **Lenkija**: Važiuojant populiariausiu maršrutu (Kaunas → Varšuva → Kielce → Krokuva → Nowy Targ), judėsite ekspreskeliais **S61, S8 ir S7**. Lenkijoje visi keliai, pažymėti „S“ raide, lengviesiems automobiliams (iki 3,5 tonos) yra **visiškai nemokami**. Mokamos yra tik tam tikros privačios „A“ (autostradų) atkarpos, tačiau jūsų maršrutas jų neliečia.
- **Slovakija (atvykimas)**: Kad kelias Slovakijoje būtų nemokamas, iš Lenkijos į Slovakiją turite įvažiuoti per **Jurgów / Podspády** pasienio punktą. Nuo jo judėsite link savo nakvynės vietos per Ždiar ir Tatranská Kotlina paprastu keliu Nr. 66, o vėliau Nr. 537. Šiame ruože mokamų zonų nėra.

Ką BŪTINAI padaryti prieš pajudant iš Lietuvos?

Kadangi navigacija („Google Maps“ ar „Waze“) visada ieško greičiausio kelio, ji gali jus netyčia įvilioti į slovakų greitkelį D1 (pavyzdžiui, jei nuspręstų, kad per kitą pasienio punktą važiuoti greičiau).

1. Savo navigacijos programėlėje įeikite į nustatymus (Settings) -> Maršruto parinktys (Navigation/Route options).
2. Įjunkite funkciją „**Vengti mokamų kelių**“ (Avoid tolls) ir „**Vengti greitkelių su vinjetėmis**“ (Avoid highways/vignettes).

Jei šis nustatymas bus įjungtas, jūsų navigacija sėkmingai praves jus nemokamais Lenkijos „S“ keliais ir slovakais kalnų takais tiesiai iki pat Nová Lesná, nepatiriant jokių išlaidų kelių mokesčiams.

Primintinas niuansas: Nors patys keliai bus nemokami, pasiruoškite biudžeto **automobilių stovėjimo aikštelėms** prie trasų starto (kaip minėjau, jos kainuoja apie 6–10 € dienai ir ten reikės susimokėti vietoje).